

ЛЕҢО ВКП (О) КОМІ ОБКОМ.
Петё 6-дд во.
Гачетлөн доныс гражд.
по кеждё 1 ш. 50 ур.
вожын кеждё . . 80 ур

ГАЧЕТМЕТО БЫД НОЛ ГУН МЫҢЫ.
Адрес: СЫКТЫВКАР,
Вадорныя ул., 38.
Телефон редакц. № 130.

№ 15 (268)

Воторник, апрел 15 лун, 1930 во.

№ 15 (268).

Быд вөрлезылы колё медааны вөркылдны!
Вөрлезылас, котыртчёл артельјасо, бригадалјасо!
Колхозникјас, сувтёл медвоцза радол!

Бојевёл өдөн лөөдчоны кылдчоны

Комілес вөрлезан заданё ез тырт.
Апрел 10 лун кеждё тыртёма заданёсё сёмын 85% вылө, кыскёма 82%.

Өдөл пөв вылө пуктыны став вөрлезан участокјасо, кодјас ез тыртны асоыныс заданёсё.

Тыртисны заданё вөрпромхозса ужалыојас ташём районјас:

Ухтаса, Удораса, Јемдинса.

Ворын нујлө 140000 кубометр вөр.

Нёвти кер, нёвти шпал оз поц колны вөрн.

Кытчёл поцө кыскааны — став лөдём вөрсё петкөдны кавшщөјас вылө!

Ыжыд воокөвөн лөктө кылдчан над.

Кылдчиг кеждё медаоём муно омбля. Вөрлецом помалөм өбрын оз поц шөйтчыны.

Бојевёл өдөн быд вөрлезылы колё кутчисны вөр кылдны. Њужмаоыојасо сивитны! Кулак-

јасо топөдны, мөдөдны кылдчоны!

Пырые-пыр организуетны кылдчан бригадалјас, артельјас, Колхозникјас, сувтёл медвоцза радол!

Ужгаса колхоз—кулакјас өбрөа вөтчыс артель. Сіјө өткажитчөма кылдчоны медаоёмыс.

Мі јуалам, кодјас пукалөны Ужгаса колхозын, кытөні гөл да батрак группа, партјачејка, профсојуз.

Колхоз, коді оз пет кылдчоны—**лжеколхоз.**

Медыжыд мөг:

Котыртны сплав кеждё быд өиктөвет бердын гөл крестана да батрак группајас.

Сёмын гөл крестанаөс котыртөм пыр шөркөфдема крестанакөд өтув путкылтам кулакјаслыс да најө өтоаоыојаслыс лок ужсө, лөдём вөрсө костан уж.

Организованноөтөн өгө колдө кылдөтөг нёвти кер, нёвти шпал!

Лөөдчоны вөркылдиг кеждё

Занульөса өөлсөветулын (Луз р.) кер кылдигөн кутас ужавны 158 морт. Места вылас пурјасөм вылө ставыс ковмас 1176 ужалан лун. Тамында ужалыглы колё заптыны 1411 кгр. нан да мукөд прөдукта.

Апрел 2 лун кеждё кооператив козтис сукар 350 кгр. дај нөшта сетис пөжавны 780 кгр. Чері, шыдөс, выј да мукөд өикәс прөдукта заптөма тырмымөн. Кучик көлуј лавкаын абу. Потребобшествоын јуралыс шуө, сіјөн-пө Комілеслөн участо-кыс ачыс кутас снабжатны. Мануфактура, мыј ем ставсө забронірујтөма вөр дінын ужалыојаслы.

Сөсөа колё лөөдны стөјанкајасө ларокјас да культбазаяс. Сіјө лөд вөчөма, кор районөан јуөртасны стөјанка мөстајасө.

Г. Нанов.

— **Виздинса (Ајкина с. с. Јемдин р.) коммуна „Молот“ вөр кысвалан нормасө тыртис март 19 лун кеждё.** Сысан ужалис содтөд норма дінас.

Гам.

Комілеслөн вөрлезан сводна (апрел 10 лун кеждё):

Вөрпромхоз-јас	Вөчөма кбм.	Тыртөма вөртөвөре задан. %	Вөлі апр. 1 лун ке-ждө %	Кыскөма (кубометр)	Тыртөма вөртөвөре задан. %	Вөлі апр. 1 л. кеждө
Лузса	280205	85	83,3	268160	81,3	77,8
Визинса	275061	80	74,8	261056	75,8	66
Кулөмдинса	337737	83	79,6	309690	76	64,5
Шојнатыса	194184	75,8	74,4	175746	66,8	59,8
Сыктывкарса	341627	96,8	92,5	324475	92	78,6
Јемдинса	278195	107,4	100	240131	92,7	81,3
Мылдинса	115920	85,2	79,8	108466	79,7	72
Ухтаса	98831	139,2	132	90275	127	121
Ставыс	1921791	88,8	85	1778000	82,2	72,8

Удоруын вөр кыскөм помаө

Кослан (спецкорсаң телеграммаөн). Апрель 10-өд лун кеждө вөчөма кер 715668 кбм (107% воа заданёыс), 34050 шпал. Кыскөма кавшщө вылө 703700 кбм, лөбө 105% воа заданёыс, 24700 шпал. **дорөин.**

Пыркөитны лөна ужалыојасөс.

Визин (асл. корресп., апр. 13.). Вөр кылдиг кеждө лөөдчөмөн термаөм абу. Ужалыөс медалөма 26% колөм өерті. Бригадалјас, артельјас абуөс. Кебраын вербовщик кык вежнөн медалөма 4 мортөс, Ужяын колхоз өткажитчөма вөркылдны кутчисөмыс. Вөрпромхоз аппарат ыстыөб өөлсөветјас вылө, өөлсөветјас наөөйтчөны вөрпромхоз вылө. Сөлдөыс зөв өмбл. **Худәјөв.**

Зіљыка вөрөј, өн вугралө!

Мајаса учвөрхозын (Сыктывдин р.), 16 кварталын шпал лөсан заданёө апрел 5 лун кеждө лөі тыртөма 102,9% вылө, кыскөма кавшщө вылө 92%. Нөшта коліс кыскавын лым улыс 3400 шпал гөдөр.

Ужалө 12 вөв, зыртчөны 15-өн. Луннас летчө 340 көр. Пөбра вел-на уна ковмас, а тујыс шыкө. Колө ыстыны татчө став вөвсө Мајамө.

Тувсавны медалөм зөв-на өмбля мунө. Тајө кавшщөө колө 70 кымын морт, а медалөма сёмын 35-өс. Тувсалыојас оз медаавны кбмкөт абу-төмла.

Учвөрхозлөн өнөц-на тувсаланін-јасас вәјтөм тувсавны ковманкөлујыс, мыј колө, нинөм-на абу. А кидыс щөкитө термаөмөн вөрны.

Чур.

Гамбургса пролетаріат кытылб асыыс геројјасо.

Неважбн Гамбургын вбліс ыжыд демонстраціја робочј-јаслбн 1923 воб, март тблыбб пблічејскбјјаскбб тышкабббн уыбб геројјаслы памет куџа (кепповскбј туј).

Картина вылын: вескыдвылас—демонстрантјаслбн кладббшщб вылб локтбмыс, шујгавылас—пролетарскбј поет Вејберт Јортлбн выступбтбмыс.

Сувтбны паныд „крестбвбј походлы“.

Вена (ТАСС, апр. 13). Тбрыт свббодомыблашщбј јбзлбн сојуз Венаын (Австрія) чукбртліс СССР-лы паныд тсерковнбј походлы протест петкбблбм могыс массбвбј собраньб. Собраньб-ыс прмбтбс коммуніст Борнык-лыб вбзбм резолутсіјасб. Резолутсіјаас шубма: „Собраньб лыфбб коланабн, мед свббодомыблашщбјаслбн интернатсіонал

сувтас паныд папабн нубдан крестбвбј походлы да СССР-бс травбтбмлы“. Собраньб вбзб нубдны свббодомыблашщбјас-лыб международнбј лун СССР-вблб кавыбббјаслы паныда демонстраціјас да собраньбјас вбчбмбн, сбз-жб органбзујтны кампаньб јенлы ескыбјасбс вбч-ко дбны кбзбббм могыс.

Инвалбдјас сувтбны паныд војналы

Вена (ТАСС, апр. 13). Бухарестын (Румынја) колан лун-јас мунбс сјезд војна вывса инвалбдјаслбн да сы куџа апрел 11 лунб вблб демонстраціја румынјаса инвалбдјаслбн. Демонстрантјас вылб укбббчбс пблытса, сегоа чукбстбсны војскабс.

Демонстрантјас лылісны пб-лытсабс ізјасбн, ранбтбсны кымынкб салдатбс да офбтсербс, а војскаыс нбјтбсны инвалбдјас-бс прккладјасбн. Ранбтбс 30 инвалбдыс унжыкбс, колбс зев јона.

Франціја отсалб кбтајса генералјаслы

Шанхај (ТАСС, апр. 13). Шанхајын петан бтб гачетын гбжбны: коммуніст партбја дор сулалбмкбб вермаббм могыс Гуандун провинціја војвылын кантонса правбтблство лббббб Краснбј армбјалы паныд торја армбја.

Гуанбјскбј војскалбн да Гбрд армбја отрадјаслбн вблб зев чорыд вермаббм Луджоу рајонын

индокбтај гранбчаббн неылын. Гуанбјечјаслы јон отсбг бетбсны индокбтајса франтсузскбј вла-стјас, ыстылісны аеропланјас да туземнбј војеннбј частјасбб щбщ. Сещбм отсбгнад Гбрд ар-мбјалыс отрадјастб гуанбјечјас-сыд венбсны, ббстбсны Луджоу рајонсб. Гбрд отрадјаскбб вермаббббн жугалбс кујбм франтсуз-скбј аероплан.

Мај 1 да 2 лунб ужавны оз поџ

Мбскуа (ТАСС, апр. 13). Собраньбјас вылын уналаын робб-чбјјас вбчбны постановленьб-јас мај 2 лунб ужалбм јылыс. Та куџа ВЦСПС јубртб: мај 1 да 2 лунб ужавны чорыда запрешщабтчб.

Лббббчбны кер кылббны

Покчаын заводбтбсны лбббб-чыны вбр кылбббг кежлб. Обн мунб-нын јујас весалбм да нбр перјбм. Лбтовкајас танб оз лоны.

Југбббчан уж вбружалыбјас пбвсын пбшбтб некущбма оз мун. Гачетјас зев шоча волб-ны дај еща.

М. М. Логбнов.

Вбрлезаыннјассаан
W O R L DСовпартшкольнјас
ббдббббсны вбркыскалбм

Кор воіс Мажаса учвбрхозб, 24 кв. 10 деланкаб совпарт-школаса брбгада, ужыслбн про-бзвоббббблнбгыс кыскаббмын пыр кыптбс. Војббр вбрб кыска-бббјас пыравлісны кыкыс да кујбмыс, кыскавлбсны 1½ лббб 2 кбм. вбрсб, а совпартшкола брбгада дырјб пыравлісны нблб-вбтыс (вбвлб і унжыкыс) да кыс-кбсны луннас 3½ кбм. вбв вылб.

Полугрудов.

Нббббтб гачет оз во уж-лыбјаслы

Појолса (Вбзбн р.) совхоз уча-сток вылын мунб вбрлезбм. Ун-жык роббчбјыс (700 морт) олб-ны Гагшорын. 700 мортбс об-службвбјтб бтб ларок коопера-тбвлбн. Очередјас зев ыжыббб сулалбны 3-4 часбз. Культур-нбј уж ужалыбјас пбвсын не-кущбм оз мун. Гагшорб оз во нббббтб гачет. Емббс уна неључ-кбјас ужас, а роббчбј массабс неључкбјасбб бырббббб абуб кыскама. Комсомольскбј да пар-тбјнбј масса органбзујтбм.

Н а к а.

Дыштб шыбыт

Мордбнын (Сыкт. р.) гырыс-бс велбдыс Казаковабс ысты-лісны вбрб керлезыбјас дбнб ужавны. Казаковалы вбрад, дыш лоіс овны да пышјбс. Вбрас абуб-жб ужавлбма, пыр толькб узбма. **Сельб Мбшб Оббксан.**

Дырдбј колдбговбр вывбтб четчалбмыс

Мажаса (Сыкт. р.) учвбрхоз-ын службтыбјас тбвббд бур бндббдјас ббтбм пыфббб сбмын повбббблбсны прбјомщбкјасбс, ббд нбнбмабуб-бнб мыждбм јылыс да судб ббтбм јылыс кавыштбмбн, а агнысб чубдббдыс некод абуб.

Ужалыбјаслы унаыс оз овлы гбмыс донсб мынтыны, пыр лбб вбдчыны. Прбјомщбкјаслы мын-тбны кык тблыс тырббн, а колдбговбрас шубма 15 лун мысбтб, а гормасны-кб, мынтыны пбча 0,25%. Прбдукта бб-талан талонјас бырасны да прбјомщбкјаслыс корбмтб пыфббб оз і пуктыны. Став локторјас јонжыка овлбны, кор заведубу-щбјыс командбровкаын. Вбр лежан двухнефельк дырјб зблб ужалбм пыфббб вбна сулеја берб-дын ордјыббмабс.

ЖЕНББК ОЧЕРК

Знамја

Кбрткербсын (Сыктыв рајон) кык-кујбм лун кежлб вбрыс шојт-чыны воыс јбз зев весела, ббт-тб, кущбмкб празнык дырјб чу-кбббн ветлбблбны улбч куџа, мыкб ставыс вбдчыббны, ста-выслы кодбскб колб адбббблны.

Вбрын ужалыс војтыр чу-кбртчбмабс рабочкомб.

— Обд тбвббд мырббм, став выныс зблбм унжык вбчны кер да шпал,—шуб бтб факб.

— Ме вблбс велббб ббд лун унжык кер кыскыны,—шуб мбд. — Обн ббрја каднас вблб кыскб ас отсалбмбн квајт—ббчбм кер-јбз отчыдбн, а воавывсб кыс-кавлб сбмын кык керјбн. Сегоа ордјыббмыд јона отсалб ужад. Асывнад четчан губббнбкбн јорт-ббд, кодкбб ордјыббн, кбсјан сбјбс колны кбч бтб доф кыс-кбмбн.

— Петан дофббббны, ббјбс дб-над кутббббн, а баракад став јбзыс-нын шыббма: горзбны, пас-таббны, котброн моз петбны дофббббны, повзбмабс колбмыс-да. Оз-тај ков чуксавны!

— Кбсбјм ббстны рајонса орд-јыббн знамјатб да ббстбм-жб. Талун адзылам-нын кущбм сбјб.

Мед ескб оз-жб ббр пышјы шојнатысајаслбн моз, пышјас-кб—омбл лбб секб.

— Јона-на ковмас кутбббб-ны, зелббчыны, медым оз пышјб знамјаным мбд участокб.

Тазб ббрнбтбны чукбргбм војтыр, вбрын ужалыбјас. Об-лбмас налбн пуб вбрыс уж пон-даыс.

Друг ставыс укбббчбсны ыв-лаб. Улбч вылын сулалбны плаг-јасбн пбнерјас да велббчыбјас. Ставыслы окота ббјбнжык ад-зывны ордјыббн рајоннбј знамја.

Мбдбсны паныд знамја вајыс. Јаслы гажа бблбм шы улын-Знамја вајыбјасыс, медзблб уж-лыбјас, зев нбмкод пырыс вб-тавлбсны, кызб најб пблучбтбсны карын знамјасб, сулалан могјас јылыс, вбрын воаб уж пуктбм јылыс, медым, знамја оз пышјы мбјан кыс.

Ставыс збргбны вбббббны знамја вылб нбмкод пырыс, ббтбб лыфбббны сетыс кымын мортбс чукбртб тајб знамјас ас бердас да кымын кер да шпал-на колб летчбббны вбрыс. Му-кббдыс гораа лыфбббны лозунгбс.

Лб.

Сталін јортлөн статья

СТАЛІН ЈОРТЛӨН ВОЧА КЫВ КОЛХОЗНИКЈАСЛЫ*

IV јуалөм:

Партијалык тујувиссө зүгөмкөд вермаоёмыс оз-ө ло бөрө мунөм, бөрөнитчөм?

Вочакыв:—Ферт, оз. Бөрөнитчөм жылыг тан вермасны горнитны сомын сещөм јөз, кодјас воқо выло ошыбка вөчөмсө да зүгөмсө лыфдөны воқо мунөмөн, наступленнөөн. Воқо мунөм зүгөмөн да ошыбкајас вөчөмөн,—лөгыд „наступленнө“ ло, нинөм шуны! Виқму артелсө ми выдвинитим колхоз движөннөын сурөса форма пыфди өнија кадө да сөтим сылы нога устав, колхоз течан ужнас вескөдлөм выло. Бөрөнитчөм огө-нө ми тајө фелөсыс? Ферт, огө.

Өнија кадө колхоз течөмлы сурөсас, подулас ми выдвинитим робочөј классыг да гөл крестаналыг шөркөфдема олыкөд јитөд јонмөмсө. Бөрөнитчөм огө-нө ми тајө торгыс? Огөј, ферт.

Өнија кадын практичөскөј ужнуөдөм выло ми лептим лозунг бырөдны кулакөс, кыз классөс. А бөрөнитчөм огө-нө ми тајө фелөсыс? Ферт огөј!

1929 вога јанвар төлыгын-на колхоз течөмлөн өдыс торјөдис Совет Сојузөс торја группајас выло да секи-нын кутис төдчыны көни да мыјөдјө вермам нуөдны тајө ужсө. Бөрөнитчөм огө-нө ми тајө фелөсыс? Ферт огөј! Өн-нө ескө сөгга тані партилөн бөрөнитчөмыс, „отступленнөыс“?

Міјанлы колө мед, ошыбкајас да зүгөмјассө вөчыг јөзыс өткажитчасны асланыс ошыбкајасыг, мед головоатајас вешјасны аслас головоатапствоалөмзыс ленинизм почитсја выло, ми көсјам төдны, јона-ө өдјө ми кутам вермыны тајө торјассө вөчөмөн збылыг наступјатны классөвөј врајас выло. Лоө оз тајө бөрө мунөмөн? Ферт, оз. Тајө сомын лоө мыј, ми тырверрон көсјам нуөдны наступленнөсө, а не головоатајас мозрсны наступленнөнас.

Оз-өмөј тыдав, мыј сомын шујгавыв“ вежнөдлыгјас вербны партијалыг установкасө онјавны кызі, бөрөнитчөм, „отступленнө“. Бөрөнитчөм жылыг сорыс јөзыд еща выло-нын кык томка оз гөгөрвоны: 1) најө оз өдны наступленнөысгыг законјассө. Најө оз гөгөрвоны, вјбөстөм почитсјајассө јонмөдөг наступјатөмыд воө провалө, чыс пазалө. Кор-нө вермө лоө бура наступјатөмыс, шуам в. военнөј фелөын? Кор јөс оз сомын воқо мунны, а

* Виқөд 14 №.

јонмөдөны, зилөны јонмөдны бөстөм почитсјајассө, јонмөдны да лөгөдны асоыныс выннысө обстановка лоөм сертыс, вәјөдны резервјас. Мыј вөсна-нө тајө ставыс колө? Мед вермим дөмны вөгса инјассө, прорывјассө, мед вермим гарантјурјатны агтө да сы серти лөгөдчыны врајөс дикөз бырөдөм выло. 1920 вога польскөј војскалөн ошыбкајасыс (фелө вылас-кө сомын военнөј бөкгаң виқөдны, сы вөсна і лоі, мыј најө сек ез кутчөны тајө правилөјас бердас. Сомын тајөн і поқө виставны мыј најө правлисны Кіјевөз, а сөгга быт лоі бөр ісковтны өтпырјө. Советскөј војскалөн ошыбкаыс 1920-өд воын (сіз-жө-кө куш военнөј бөкгаң виқөдны) лоі сіјөн, мыј најө Варшава выло наступјатитөн мөдпөв вөчисны полкјаслыг ошыбкасө. Тајө-жө колө шуны і классөвөј тыш фронт вылын наступјатан законјас жылыг. Оз поқ нуөдны наступленнө классөвөј врајас-сөс бырөдөм куза бөстөм почитсјајассө јонмөдтөг, асгыд вынтө вылпөв лөгөдтөг, перегруппјурјаттөг, фронт дорө резервјас кыскытөг. Став фелөыс сы сайын, мыј головоатајас оз гөгөрвоны наступленнөысгыг законјассө. Став фелөыс сы сайын, мыј партија бура гөгөрвоө тајө торјассө дај пөртө олөмө.

2) Најө оз гөгөрвоны наступленнөысгыг классөвөј природа-сө. Најө сомын горзөны наступленнө јывгыс. А кушөм класскөд да кушөм класс выло наступјатөм жылыг? Сиктса капитализм нога элементјас выло наступленнөсө ми нуөдам серефнаккөд јитчөмөн, сы вөсна, мыј сомын танөгөн наступјатөмөн ми вермам побөфитны, вермыны. Кыз-нө ескө, наступленнө выло кыскөм отрадјасыс-кө кутасны кежны асланыс туј вылыг да бергөдчасны-кө паныд мијан сојузныклы—серефнаклы? А мијанлы-өмөј быд өикас наступленнө колө, а оз өти төдана класскөд јитчөмөн? Дон-Кихот сізі-жө чайтліс врајас выло наступленнө вөчөмөн, мельнича выло атакаөн мунігөн. Сомын төдам, сіјө плөшсө асгыс поткөдис тајө, поқө-кө шуны, наступленнөыс

V јуалөм:

Вескыдывывсаыс али шујгавыв-саыс өни мијан медыжыд опасностыс?

Вочакыв. Медыжыд опасностыс мијан—вескыдывыв кежөм. Вескыдывыв кежөмыс мијанлы

воқжык-нын вөлі дај өни-на колө медыжыд опасностөн. Оз-ө тајө урчитөмыс паныда ло 1930 во март 15-өд лунга ЦК поста новленнөса тезисјаслы, көни шуөө мыј „шујгавыв“ вежнөтыгјаслөн ошыбкајасыс өни медјона падмөдөны колхоз течөмлы? Оз. Паныда лоны оз вермы. Фелөыс сен, мыј „шујгавыв“ вежнөтыгјаслөн колхоз течан ужын ошыбкајасыс лөгөдөны бур обстановка вескыдывыв кежөм паскалөмлы да јонмөмлы.

Мыј понда? налөн ошыбкајасыс мөднөгөн петкөдөны партијалыг тујувиссө да сіјөн. Најө увтыртан фелөсө кокнөдөны, а сіз-кө і вескыдывыв кежыгјаслыг тышсө вескөдөны партија руководствоы паныд.

Сомын партијалыг руководствоө увтыртөмөн і вермөны паскөдны вескыдывыв кежыгјас партијалы паныда тышсө. Подувсө увтыртөмысгыг вескыдывыв кежыгјас өрдө сөтөны „шујгавыв“ вежнөтыгјас, налөн ошыбкајасыс-да. Тапонда, мед ескө бура вермим вермасны, вескыдывыв кежыг оппортунистјаскөд, колө, вермыны ошыбкајассө „шујгавывса“ оппортунистјаслыг. „Шујгавыв“ вежнөтыгјас, тај-кө, лоөны вескыдывыв кежыгјаслы сојузныкјасөн. Танөга аслыс гама јитөдыс „шујгавыв“ оппортунизмлөн—вескыдывыв оппортунизмкөд. Тајө јитөд сертыс і колө виставны сіјө фактсө, мыј шујгавыв кежыгјас зөв частө сорнитлөны вескыдывыв кежыгјаскөд јитчөм жылыг. Тајөн-жө поқө виставны сіјө аслыс гама шыөдчөмјас жылыг, көни мыјкө-мында јөзыс „шујгавыв-салөн“ јешсө төрыт-на вөлі „нуөдөны“ наступленнө, а талун-нын кынысө ошөдөмөн шуөны, колө-пө бөрөнитчыны кулакјаслы паныд мунөмыд. Мед јона торјаланыс өнија кадын, мед аслыс гама торјыс сіјө, мыј „шујгавывса“ ошыбкајаскөд тышкөсөмыс өни мијанлы лоө подувса условјөөн, аслыс гама формаөн вескыдывыв кежыг оппортунизмкөд тышкөсөм выло.

VI јуалөм:

Кызі донјавны өткымын крестаналыг колхозыг петөмсө?

Вочакыв:

Өти частө крестаналөн колхозыг петөмыс висталө, мыј бөрја каднас чужисны абу тыр вына колхозјас да сіјөн, мөднөгөн-кө шуны—колхозјас весасөөны өтмөдарө катлагыс (неустојчивөј) элементјасыс. Тајө висталө пөлтчөм колхозјас бырөм жылыг да крепыд колхозјас колөм жылыг да најө јонмыны завод-

төм жылыг. Ме ногөн, тајө чик нормальнөј јавленнө. Откымын јортјас та вөсна отчајаннөдө воөны, паныкаө уөоны да тиралитырји кутчөсөны пөлтчөм прөчентјасө. Мукөдыс лөк ногөн радлөны да пророчитөны колхоз течан уж „пазалөм“ жылыг. Тајөјас кыкнаныс зөв чорыда ошыбајтчөны. Откыс і мөдыс зөв ылынө бокин сулалөны колхоз течөмын маркөист ногөн гөгөрвоөмыс. Колхозыг петөны медвоқ, кыз шуасны—кулөм ловјас. Тајө абу учот, а тыртөм ин адчөм. Колөны оз мијанлы кулөм ловјасыс? Ферт, оз ковны. Ме думјатга, војвыв кавказ-сајас да украинечјас вескыда вөчөны, кор рақөны—распускајтөны кулөм лола колхозјас-сө да на пыфди котыртөны збыл ловја да збыл крепыд колхозјассө. Тақнад сомын воө колхоз течөмыд. Төдөмыс, кымын өдјө лоө вештөма сещөм вреднөј элементјассө, сомын бур колхоз течөмыдлы. Сөгга колхозыг петөны өткымын качајтчыгјас, кодјасөс оз поқ шуны өтдор јөзөн ми кулөм ловјасөн. Тајас лоөны сещөм крестана, кодјасөс ми өгө-на вермөј талун убөфитны асланым вескыд уж жылыг, но төдөмыс најөс ми аски убөфитам. Најөлөн мунөмыс, көч і временнөј, а зөв јона төдчө колхоз течан уж омөлтөмлянө. Тапонда өни колхозјас воқын сулалө зөв ыжыд мог—вермасны тајө качајтчан элементјас вөснаыс. Сіз-кө өти частө крестаналөн колхозыг петөмыс абу-на ставнас омөлтөр. Кулөм ловјас да чуждөј элементјасыг колхозөс прөстмөдөмыс јонмөдө да здоровмөдө колхозјасөс.

Төлыс сайын ми вөлі лыфдам зернөвөј областјасыг 60% коллективизирүтөмөн. Өни зөв лөгыда төдчө, кутам-кө ми артавны сомын зумыджык колхозјас-сө—тајө лыдпасыд ферт ыжыд лоө. Кушөм сурө јөз петөм бөрас-кө колхоз течөмлөн зернөвөј областјасын лыдпасыс зумыда сувтас 40% выло,—а тајө ми, ферт, збылмөдам,—сіјө-нын өнија кадө лоө зөв ыжыд достижөннөөн колхоз течан ужд. Ме бөгга зернөвөј областјасыг шөрпөлөс лыдпассө бура төдөмөн, мыј такөд щөщ мијан емөс торја рајонјас, көни нуөдөма дорывыв коллективизатсја да тајө лыдпасјасыс сен воөны 80-90%. Зернөвөј областјасын 40% коллективизирүтөмыс висталө, мыј ми вит вога планын индөм воқза лыдпасјассө 1930 вога тулыс кежлө кујим тырт-

Сталін јортлөн воча кыв колхозникјаслы

ны кык мындаон унжык. Коди лютас чинтыны СССР-ын социализм стрөитом паскалөмыс решајтан карактерсө тајо історическөј достіженнөыслыс?

VII ЈУАЛОМ:

Бура али омөла-нө вөчөны колеблөтчан (катлазан) крестанас колхозыс петөмнас?

Вочакыв. Најө омөлтөр вөчөны. Колхозыс петөмнас најө асланыс интересјаслы паныд мунөны. Сөкыда олөмыс да пемыдлуныс петөм вылө туйсө налы сөмын колхоз гетө. Колхозыс петөмөн најө омөлтөны асөыныс олөмнысө, леэөны кіөыныс сөветвластөн бетан лгөтајассө да выгөдајассө.

Ошыбкајас да зүгөмјас колхоз течан ужын оз вермыны лоны помкајасөн колхозыс петөм вылө. Ошыбкајастө колө вескөдны өтүвја вынөн колхозыс петтөг. Сөветвласт сіјө ошыбкајасыскөд мыј вынөыс вермасө да бырөдныс сіјө оз ло сөкыд. Ленин шуө:

„Система мелкого хозяйства при товарином производстве не в состоянии избавить человечество от нищеты масс и угнетения их“ (том 14, часть 1-я стр. 49).

Ленин шуө:

„Мелким хозяйствам из нужды не выйти“. (Том 15-й, стр. 378).

Ленин висталө:

„Если мы будем сидеть по старому в мелких хозяйствах, хотя и вольные граждане на вольной земле, нам все равно грозит неминуемая гибель“. (Том 14-й, часть 1, стр. 159).

Ленин висталө:

„Только при помощи общего, артельного, товарищеского труда можно выйти из тупика, в который загнала нас империалистическая война“. (Том 16-й, стр. 375).

Ленин гижө:

„Необходимо перейти к общей обработке крупных образцовых хозяйств, ибо без этого выйти из той разрухи, из того прямо таки отчаянного положения, в котором находится Россия—нельзя“. (Том 14-й, часть 1-я, стр. 169).

А мыј-нө тајө лоө ставнас? Тајө лоө, мыј сузөытөм сөкыд олөмыс да пемыдлуныс крестана вермөны петны сөмын колхоз пыр. Сіз-кө, ферт крестананд колхозыд петөмнад оз буртор вөчны. Ленин шуө.

„Советская власть придает громадное значение коммуна, артелям и всяким вообще организациям, направленным к превращению, к постепенному содействию этому превращению мелкого, единоличного хозяйства в общественное, товарищеское или артельное“. (Том 15-й, стр. 391).

Ленин висталө:

„Советская власть дала прямое преимущество коммуна и товариществам, поставив их на первое место“. (Том 15-й, стр. 518).

Мыј тајө лоө? Тајө лоө, мыј сөветвласт кутас өетны колхозјаслы лгөтајас да преімушес-

твојас. Колхозјаслы лгөтајас да преімушесвојас гетөмыс лоө машинајасөн, тракторјасөн, көјдысөн да мукөд ногөн отсалөмөн. Таыс өтдөр најө омөлжыка кутасны вотөн облагајтчыны, налы јонжыка кутасны отсавны ужөн гетөмөн.

Мыј вөсна сөветвластыс гетө колхозјаслы лгөтајассө да преімушесвојассө? Сы вөсна, мыј сөмын колхоз пыр крестана вермөны мынтөдчыны гөлуныс, коран выјыс. Сы вөсна, мыј збылвылө отсөг өетны гөл да шөркөдөма олыс крестаналы ми вермам мед јон отсөг өетны колхоз пыр. Тајө лунјасө сөвет власт шуіс мездыны вөталөмыс кык во кежлө өтүвтөм став ужалан скөтсө колхозјасыс да став мөссө, порөјасөс, ыјјасөс да візан пөткајасөс, көт сіјө колхозјас кын, көт колхозникјаслөн ас орданыс олө. Таыс кынці сөвет власт шуіс нүжөдны колхозјасыс ужјөз мынтан сроксө да өнімтны колхозникјас вылыс ставштрапсө і судөбнөј взыскаңөсө, кодөс вөлі на вылө пунктөма апрель медвозја лунөз. Сөгсө сөвет власт шуіс пөртны олөмө асөыс шуөмсө таво вылө өетны колхозјаслы

500 мільон шайт зөм. Тајө кокнөдыс мунас колхозса крестаналы отсөг вылө. Тајө отсөгыс мунас сөщөм колхозса крестаналы, кодјас кужисны колтчыны колхозө, кодјас калөгмисны-нын колхозса врагјаскөд тышкагөмын, кодјас дорјөны колхозсө да асланыс кын кутисны колхоз течөмлыс велікөј знамјасө. Тајө кокнөдјасыс мунасны гөл да шөркөд крестаналы-колхозникјаслы отсөг вылө, кодјас өні составлајтөны мијан колхозјасын основнөј јадросө, кодјас оформитасны да јонмөдасны мијанлыс колхозјаснымөс, кодјас кыскасны социализмө уна мільон крестанаөс. Тајө колхозникјассө збылыс пөчө шуны колхоз течан ужыввса геројјасөн. Колхозыс петыс крестаналы—оз лоны тајө кокнөдјасыс. Татыс тыдалө, колхозыс петөмөн крестана вөчөны зев ыжыд ошыбка. Татыс тыдалө, мыј сөмын колхозө бөр мунөмөн најө бөстасны тајө кокнөдјассө.

VIII ЈУАЛОМ:

Оз-ө ков распусөитны коммунајассө?

Вочакыв. Оз. Оз ков дај нинөмла најөс распускајтныс. Ме горнөта збыл коммунајас јылыс, а не бумагавывса коммуна јылыс. Сөвет сојузса фернөвөј областјасын емөс зев уна бур коммунајас. Најөс колө позмавны да отсавны кыз вермам. Ме горнөта сөщөм коммунајас јылыс, кодјас нуисны ас выланыс во гөгөрса іспытаннө да тыш-

каөгас калөгмисны, јонмисны-нын. Сөщөм коммунајасыс асөыныс нимнысөс оправдајтисны.

Неважөн котыртөм вылө коммунајас вермасны дорјыны асөыныс олөмнысө сөмын сек, крестана отсөгөн асвөлаөн-кө најө организујтөмаө, олөмсөкө ез мырдөн өтүвтны. Коммунаө организујтөмыд да сені ужтө бура нуөдөмыд—зев сложнөј да сөкыд делө. Гырыс, зумыд коммунајас вермасны овны да быдмыны сөмын кадр лөөдөмөн да бур вескөдлысјасөн.

Термагөмөн коммуна устав вылө вужөмыд вермас сөмын јөткыштны крестанатө колхозө пырөмыс. Сы вөсна тајө уждінад колө кутчөны гөгөрбок збылыс арталөмөн да нөті термастөг.

Артель медкокнөд тор дај медгөгөрвоана крестаналы. Та пөнда артель өні лоө медјона паскалөм формаөн колхоз течан ужын.

Сөмын артельјассө јонмөдөмөн вермас артмыны подулыс коммунаө паскыда мунөм вылө. Та вөсна коммуна вермө лоны медыжыд эвеноөн колхозө мунөгөн сөмын на мөдысжык, возө вылө, көт өскө сылөн формаыс і медбур-да.

IX ЈУАЛОМ:

Мыј вөчны кулакјаскөд.

Вочакыв. Онөз-на ми горнөтөм шөркөдөма олыс крестана јылыс. Шөркөдөма олыс крестанөн робочөј класслөн сојузникта вөсна мијан политикаын сөдінө колө лоны дружественнөј. Мөдтор—кулак. Кулак—сөветвластлөн враг. Сыкөд бурөн олөм мијан абу дај оз-і ло. Кулак сөртө мијан политика, сіјөс, кыз классөс, бырөдан политика. Сөмын тајө оз-на ло, мыј сіјөс ми вермам бырөдны өвіздукөн. Тајө лоө, мыј ми ставсө нуөдны кутам сы вылө, мед өскө кыщавны сіјөс да бырөдны. Со мыј шуө кулакјас јылыс Ленин:

„Кулаки—самые зверские, самые грубые, самые дикие эксплуататоры, не раз восстанавливавшие в истории других стран власть помещиков, царей, попов, капиталистов. Кулаков больше чем помещиков и капиталистов. Но все же кулаки—меньшинство народа... Эти кровопийцы нажились на народной нужде во время войны, они скопили тысячи и сотни тысяч денег, повышая цены на хлеб и другие продукты. Эти пауки жирели за счет разоренных войною крестьян, за счет голодных рабочих. Эти пиявки пили кровь трудящихся, богатея тем больше, чем больше голодал рабочий на фабриках. Эти вампиры подбирали и подбирают себе в руки помещичьи земли, они снова закабаляют бедных крестьян“.

(Том, 7. II, стр. 257).

Ми терпөтөм вөрјуөјасөс, черанјасөс да банкірјасөс—нуөдөм сөмын на сөртө эксплуатирүјтөм паскөдны зилөмсө топөдан политика. Сы вөсна терпөтөм, мыј мијанлы кулак өвмөссө, сылыс производствөсө нинөмөн вөлі вежны. Онө ми вермам вежны сылыс өвмөссө совхозјасса да колхозјасса мијан өвмөсјасөн. Терпөтны возө тајө черанјастө да вөрјуөјастө нинөмла. Тајө черанјассө да вөрјуөјассө терпөтөм, кодјас сөтөны колхозјас, вөјалөны колхозјасын ужалысјасөс да торкалөны көза нуөдөмлы—лоө робочөјјас да крестаналы паныд мунөм.

Та вөсна кулакөс, кыз классөс, бырөдан политика колө нуөдны чорыда, дорыв, кыз вермөны сөмын большевикјас.

X ЈУАЛОМ:

Кущөм практичөскөј мөгјас сулалөны тајө каднас колхозјас возын?

Вочакыв. Медматысса практичөскөј мөгјас колхозјас возын—көза вөсна, көзан площадь јонжыка паскөдөм вөсна да кужөмөн көза котыртөм вөсна вермагөм. Көза мөг да сіјөс котыртан уж гөгөр өні колө јитны колхозјасыс став мукөд мөгјассө да ужјассө. Тајө лоө, мыј колхозјаслөн јонлуныс, колхозјасөн вескөдлысјаслөн да сөні большевөтскөј јадралөн ужавны гаммөмыс да кужөмыс кутасны вөдлавгыны оз резолүтсіјас да гораа чолөмјас сөртө, а вескыда да кужөмөн көза котыртөм сөртө.

Мед өскө бура пөртны олөмө тајө мөгсө, колө јонжыка бергөдны колхозјасын ужалысјаслыс вөдөдөмсө колхозјасса өвмөскыпөдөмлаң, колхозјас пыщса уж бурмөдөмлаң. Онөз-на колхозјасын ужалысјас вөтлысөны коллективизатсіја нуөдөмын гырыс лыдпасјас бөрза; тајө лыдпасјасыс оз вөлі өтлаасны збыл коллективизатсіја мунөмыскөд да бумага вылын мунаң коллективизатсіјакөд. Онө тајө лыдпасјас бөрза вөтлысөмсө колө шыбытны бөкө. Онө ужалысјаслөн колө јонжыка вөдөдөмын колхозјас вынмөдөм вылө, организатсіја боксаңыс, колхозјасөс оформитөм вылө, колхозјасын колана ужјас котыртөм вылө. Онөз-на колхозјасын ужалысјас јонжыкасө вөлі вөдөдөны гырыс колхозјас—„гигантјас“—котыртөм вылө, сөмын тајө „гигантјасыс“ унаыс пөрлөны бумага вывса комендатураө, кодјаслөн өвмөс боксаңыс өктјасын некущөм подув нө вуж абу. Петкөдлан ужыс вөлі сөө колана збыл ужалөмсө. Онө петкөдлөм бөрза вөтлысөмсө колө шыбытны бөкө. Онө колхозјасын ужалысјаслөн колө јонжыкасө вөдөдөмын

Јонмодам колхозјас сө!

Быд колхозын котыртамы топыд группа батракјас да гөл крестана пөвсые!

Лөбдөчөй гөріг-көзіг кезлө

Партјачејка да сельсовет колхоз ужын бокынө

Најө ез кужны котыртны ужалыо крестанаөс кулакјаслы паныд

Ајкатыласа куст улын дас колхоз Колхозјасыс абу-на јонмөмаө. Кулакјас, лишенејас кыз мыј вермөны, көсјөны жуғдөблны колхозјасө. Налаы агитатсја пемыд гөл да шөркөфдема крестана јона на кывзөны да ескөны.

Бостам прімерјас. Вадінын (Ајкатыласа ө.) кулакјас чукөртөмаө војын нывбабајасөс собраньө вылө. Чукөртчылөмаө 30 кымын нывбаба. Собраньө вылас лөбөдөмаө өпісок, кодјас көсјөны петны колхозјасө. Гјжөбма 25 кымын морт. Кымыкө морт абу гјжөбмаө да мед гјжөйтөм војтырыс оз јавітны тајөс, өпісокө бөр козавласны. Тајө собраньөыс тазік і помагас, ставныс муналасны пінасіг тырјі. Гјжөйтөмјасыс вөліны гөл нывбабајас.

Мөд прімер. Вадінын-жө вічкөб чукөртчөмаө појас да мукөд сецөм јөб, корөмаө некымын колхозьнікөс да өві неколхозьнікөс („шеваа“ мортөс). Појас „шеваа“ мортөс вістөдасны, дарјөдасны, сы бөрын сөсөа сіјө друг усас вөлтөр воцө. „Недөр мыөті“ шева вістөвлө: „Кыз нефел мыөті өві колхоз оз ло, став јчленјасыс петасны, лөб бөр важ код“. Тајө агитатсја бөрас унаөн бетасны шыбөчөм петны колхозјасө.

Тајө «чүфөса» бөрын коліс нин нефел кујм. Петны шыбөчөмјасөс өеталөмаө озыржык колхозьнікјас. Сің-жө кулакјас повөдөдлөны војнаөн. Лөб-пө војна да сек ставнытө віјасны,первој-пө колхозьнікјасөс. Најө вістөвлөны, мыј колхозјасө пыран-да кутасны сетны тув жын нан да стөкан јөв лун кезлө; колхозын-пө олөмыс нөшта өөктас. Ташөм оорнјастө пемыджык нывбабајасөд кыласны да бара бетасны шыбөчөмјас колхозьне петны.

Ајкатыласа вөлбөт улын «Путь Сталина» колхозын бетасны петөм жылыө 17 шыбөчөм.

Мукөд колхозјасөс сің-жө бура унаөн өеталасны шыбөчөмјас петны. Став петыө јөзыс колхоз куст улас 40 кымын вөлөма. Тазі кулакјас, лишенејас,

појас торкөны мјанлыө колхознөј стрөітельствонымөс.

Кулакјас да мукөд ковтөм өтдөр јөзыс шөщ көсјөны падмөдны і вөрлөзөан планнымөс. Најө вөлі агітүрүтөны гөл јда шөркөфдема крестана костын, мед најө оз муны вөрө.

Вөрө бригада мөдөдгөн собраньө вылын (Ајкынаын) подкулачык шүб: „Ен мунөј вөрө. Мыј-пө өетіс совет властыс бурсө, нансө нормаөн кутіс өетны-а, төвартө сің-жө дај, сөсөа зөв ешаөн өетө. Нынөм вылө вөрө муны, колтөчөј, ставөн гөртө!“

Өні јона быдлаы мунө контрактатсја јөв вылө, мунө і Ајкатылаын. Тајө уж нуөдгөн кулакјас оз-жө узны. Собраньөјас вылын најө шуалөны: „Мыј вылө јөвнытө бетанныд, аслыныд оојнытө кор нектор абу, огө өетө нөбі крөчча, мед нансө да төварсө унжыкөн кутасны өетнысө дај“. Та бөрын кор пуктасны собраньөјас вылын контрактатсја јылыө вопрос, став јөзыс і пышјасны.

Партјачејка Ајкатылаын некушөм уж оз нуөд колхозјас пыщкын да гөл крестана пөвсын. Абу кужөма организүтны бөфьакјасөс да батракјасөс кулакјаслы паныд.

Секретар партјачејкаыө, ветлас-кө ферөвнөд вөрө ыставны лөбө мукөд торјас вылө, пырас крестана ордө да горзө быд ногөн, повөдөдлө штрапјасөн, судөн, арестүтөмөн, бур ногөныс оз вермы тыдалө ужсө пуктыны-да. Партјачејас лок прімерјас петкөдлөны ужалыө крөзана пыщкас; кукаңјас контрактүрүтгөн коммунистјас горзөны: кол-пө контрактүрүтны кукаңјаснытө, а вічөдлан-кө—ааныс медвоц начкалөмаө. Өні сөсөа унжык јөзыс начкалөны.

Сельсоветыс і партјачејкаыс оурөмаө кулакјас вліяньө улө. Ковмас тавылө вічөдлөны.—Партјачејка да оельсовет олөмыс колөмаө.

Бригадјрас А. Рочөв.
Савва-Ваң.

Бурмөдны оласногөс коммуналыө

Чуклөмын, Керөс өіктын (Вічін р.), колян во организүтчыліс коммуна „Перөселөненч“. Коммунаса шленјас, 8 семја, олөны кујм керкаын, бытөбө бөчкаын сөлді. Зөскыд вөснаыд гөгөр најт, өөд. Шленјас агныс адзөны, тазі овны оз шогмы, інөбөны јуралыөыслы, а сіјө нынөм оз пріміт. Партјачејка төдөб,коммунаын оласногыс омөл да сің-жө лаңтөмөн олө.

Төдыс.

„Выл вынөс“ колө јонмөдны

Лопыдінын (Сыктывкарса р.) организүтчыс сөл.-хоз. артель. „Выл вын“. Сөтчө пыріс 121 овмөс, 531 јөдок. Нуөдөма землеустројство.

Өні унаөн шуагөны бөр петны. Лыфөдыган керка оз ужав. Разјасөнөтельнөј уж нуны некодлы.

Мыјла лөзісны подкулачыкөс.

Ыбын (Сыктывкарса р.) Вөлөкулын Іван Аврам уөласө колхоз организүтчысјас вылө. Собраньө дырјі Аврам уөкөдчыс пуртөн колхоз организүтчыс Ласөј Іван вылө. Бөрөинас Іван Аврам мунөма аслас затыскөд Ласөј Іван ордө гөртас нөјтны да абу лөчөмаө.

Тајө делөсө вөлі өетөма судө да Іван Аврам 10 лун і пукаліс.

Кольлективізатсја падмөдысјасөс колө чорыда судітны.

Маліча.

Колхозјаслы да совхозјаслы двігөтельјас

Картина вылын: Онежскөј металлургическөј заводын төчөны двігөтель.

— Март 10 лунө, Ручын (Кулөмдін р.) „Березіна“ колхозө шленө пыріс өіротка Ульнөрова Јел. П. Ульнөрова оліс төтка—Мішаріна Ал. Н. ордын. Мішаріна јона өбкыда ужөдліс сіјөс. Сөсөа Ульнөроваыд ез вермы төрпітны сы вылын төткалыө нарвітчөмтө дај пыріс колхозө. Мішаріна төткаыс кывлас колхозад сылыө гјжөбмтө да мед оз ло пөј өетны колхозө, көлујсө да нансө чөблалас. Кујөд піас, карта вылас чөбөма кык мешкө нан.

Пөдө Ваң.

Баөня

Горьын өлөднытө (П. Н. Горөөјөв өөртө)

Крук Мітрөпан кулак—сөв бура өлөкө, Батрак Пөдөткөд нуө оорнө дыр: „Колхозө пыран? Мыјнө—важөн коөі... Хрістөс мед отсалас... Он пов-кө—пыр.

Өд төнад сөтчө пырөм мөм оз өөктөд: Ме бөрдны ог кут—ачыд төдан те; Кыз бур јөрт, сөммын сөта шөбтөд *) — Кыв-мөдтө кывзан, гашкө, менөм те:

Колхозад овнытө, фөрт, вывті лөөмд: Сөп, барн-мөз, те сөммын ов да сөј; Оз кысы јурө јывті нывлөм-пөөмд; Оз муц, оз јував сөні мортөдн сөј.

да сөммын кокы, бур олөмыс сіјө Ті вок батракыдлы-өд оз-на оур: Став бур, пөтлуныс оурас мувөд кіб... Сөп өмө завјас... Налытө, фөрт, бур.

Колхозын јөзым вөлөчөмаө, оуөбө: Оз вывтө песны лішка најө сөп. Став удыс сөммын тіјан вылө уөб, Сөк јонжыка-на зөлөдлан те сөп.

Те ескы менөым, кычө медбур јоргыме: Ме ог-өд тунав зөвөтө, Пөдөт, төд. Те удын самман, воан корөб мортө, А сөммын лок јөз кіад ен-жө шөд.

Те, другө, ме вылө ен сөөрмы, Ме төныд нөшта шуа өтчыд тац: Колхозад нынөм вылө те он вермы Лөөдны дөрөм, вөсөј дөра гач.

А ме ордын-кө буржыка те өліа“. Сөк төрөіс кулакөс батракөдн чорыд кык: „Ме лөөддөд, те гачјас менөым новдіа... Колхозө мұна... Төномад нан от вын!“

*) Сөвет.

Выл Паш.

овмөс да организатсја бокваныс өіктјасын колхозјасөс вын-мөдөм вылө.

Бөрја кадөчыс зөв омөл вөлі вічөдлөма колхозјасын вөкөдлан ужө шөркөфдема олыө крөзанаөс кыскөм вылө. А шөркөфдема олыө крөзана пөвсын өмөбө зөв бур војтыр, кодјас вермасны лөны колхозјасөс өвмөс кыпөдан уж вылын бур ужалыөјасөн. Өні тајө тырмытөмторсө мјан ужыө колө бырөдны. Өні мјан мог — кыскыны колхозјасын вөкөдлан ужө буржык војтырсө шөркөфдема олыө крөзана пөвсыө да паскөдны та вылын налыс замлунсө да ужавны кужөмсө.

Бөрја кадөчыс омөла-на вічөдлөма крөзөнкајас пөвсын уж нуөдөм вылө. Колян кадөс петкөдліс, мыј крөзөнкајас пөвсын ужалөм медбөрө колөма мјан ужын. Өні тајө тырмы-

төмсө колө чорыда да бөрынтычөтөг бырөдны.

Өніөз-на мукөд рајонјасын коммунистјас вөлі мөвпалөны, мыј најө асланыс вынөн вермасны нуөдны колхозјас лөөдан могјасөс. Та вөсна најө омөла вічөдлісны колхозјасөс өтветственнөј ужө баспартіјнөј-јасөс кыскөм вылө, баспартіјнөј-јасөс колхозјасын вөкөдлан ужө выдвігајтөм вылө, колхозјасын баспартіјнөј актів паскыда котыртөм вылө.

Мјан партіјалөн історіјаыс петкөдліс, а колхозјас төчан колян кадөс нөшта-на петкөдліс, мыј ташөм установкаыс нынөм вылө абу вескыд. Коммунистјас-кө ааныс кутісны ужавны, баспартіјнөј-јасөс кыскытөг, најө өөкө чікөз падмөдісны тајө ужсө. Коммунистјас-кө аанысө бура вермісны петкөдлөны соціализм вөсна өружјөдн козав-

өөмын да вермыны коммунизмлыө врагјасөс, тајө лоі сы вөсна, мыј најө кужісны кыскыны сы вылө буржык јөзсө да баспартіјнөј војтырөс, најө кужісны бөгтны вынсө баспартіјнөј-јас пөвсыө, најө кужісны партіја гөгөр котыртны баспартіјнөј актівсө. Өні баспартіјнөј-јас пөвсын ужалөм куца тајө тырмытөмторсө колө чорыда да бөрынтычөтөг бырөдны.

Вөкөдны тајө тырмытөмтор-јасөс мјан ужын, бырөдны најөс вужаңыс.—тајө-і лөб өвмөс кыпөдан тув вылө колхозјаслыө ужсө вөкөдөмыс.

Сің:

1) Бура нуөдны гөра-көза уж—тащөм мјан мог;

2) јонжыка вічөдлөны колхозјаслыө өвмөсөсө вынөдөм вылө—тащөм мјан средство, коді колө тајө могсө олөмө пөртөм вылө.

Ј. Стаљин.

Выл коньоджас колхозјаслы

Мәскуа, апр. 8. Колхозјаслы да колхозса шленјаслы лгота сөтөм жылы апрел 2 лунө СССР ЦИК-өн да Совнаркомөн лөзөм постановленнө бөрын РСФСР-са Совнарком шуіс 1930-31 вога с.-х. налог мынтөм жылыс („Известја“ ЦИК № 76 да № 78) 1930 во март 15 лунө РСФСР-са Совнаркомөн лөзөм постановленнөсө кыт-сурө вежны да содтөдјас сујны.

1) Содтыны тајө постановленнөсө выл статта 10-өд-өс тащөмөс: өтүвтөм огородјасыс кызі өгороднөј, сиз-жө і мукөд колхозјасын докөдыс вот лөбөдигөн бөстчө жыныс — тајө местаас лөбөдөм огород площада нормасылыс. Өтүвја огород улө вөчөм выл площада, кызі огороднөј, сиз-жө і мукөд колхозјасын ставнас мөздысө вөталөмыс 2 во чөж, көт көні огородыс лоас.

2. Воцца помыс 11-өд статвалөн тајө постановленнөсө-

лөн-жө лоас тащөм редакцијаа: „кар черта пыцца да кар бердса өтүвја садјас, сиз-жө огородјас да садјас өтка ужалыс өзлөн вөтавөбны вазму вөтөн общөј правилөјас сөрті, сөмын татчө оз пыр 12 статтаын урчитөм выл вөчөм огородјас.

3. 12-д статта тајө постановленнөсө лоас тащөм редакцијаа: „гырыс промышленнөј карјасын да гырыс робочөј поселокјасын огород улө вөчөм карса мујас өтка ужалыс овмөс-јаслөн мөздысөны вөталөмыс 1930-31 воын. Списокө сөщөм карјасылыс да посолокјасылыс лөбөдөны автономнөј республикајаслөн народнөј комиссарјаслөн сөветыс да крајувса (областувса) да округувса исполнителнөј комитетјас. Тајө статтаса правилөыс сиз-жө вуждө промышленнөј тсентроан 5 километр сайса кар чертаганыс огородјас вылө.

Лөбөдам трактористјасөс

Трактор ужалөм јона паскалө да колөны уна трактористјас. Выдлаын вөсталөны трактористө велөдан курсјас.

Сталинград округын, Иловлинскөј ст. райпөлевөдколхозсојуз бердын вөлі тракторнөј курс, көні велөдчисны 54 колхозник.

Картина вылын: курсантјас бөстөны ескөданпасјас курсө помалөм жылыс.

Вермаөам нарошнө скөт начкөмкөд Выхногөн стракөвөј өбм мынтөм.

Нарошнө скөт начкалөмкөд вермаөам могыс, Росгосстрах вежіс кулөм да начкөм скөтыс убыткајас мынтанногөс.

Воцө вылө кулөм да начкөм скөтыс лөбм убытка мынтөмыс оз-кө ло начкөмысыс лөбө кулөмысыс помка петкөдланторјыс, дугдысөб, кызі окладнөј, сиз-жө асволаа стракујтөм куца.

Торјөдөмјас вермасны лөзөны сөмын сөкі, өм-кө петкөдлантор, муј гортса пөмөсө-кө збылыс кувтөзыс коавлис эвер, а дојмөмөн лөбө мөд-ногөн-кө кулі гортса пөмөсыс—шојсө зөһнасадөм бөрын (торја јунијастөг)

Тајө индөм торјөдөмјасыс оз пакавны кулакјас өвмөсјас вылө.

Выл правилөјас сөрті, стракөвөј вознаграждөннө мынтөм лөбөдчысө: окладнөј стракујтөм куца—40% окладнөј нормасыс, асволаа стракујтөм куца—стракујтан став суммаыс (сулалан јәј дөсө да начкөм помыс мукөд продуктјасыс бергөдөмөн). Бергөдөмыс мед өз вөв 60%-ыс унжык, стракујтан став сумма сөртөыс.

Стракөвөј суммаыс-кө лөбө вылынжык гортса пөмөс збыл сулалан дөныс, сөкі стракөвөј вознаграждөннөыс оз сөтчы стракујтан сумма сөртөыс, а—гортса пөмөс збыл сулалан дөн сөртөыс.

Сыктывкарлыс нөмсө вынөбөдөма.

ССР Сојузса ЦИК Президиум тавөса март 26 лунө шуьма: ВЦИК Президиум клопочитөм сөрті, Уотсысольск карлыс—Комі автономјаа областса центрлыс—нөмсө вежны да пунктыны Сыктывкар.

Өнөсан тајө карыслөн нөмыс кутас шуөны комөи і рөчөи өтмөз—Сыктывкар.

Обисполком.

Гижөј „Комі колхозниң“

„Комі колхозник“ вөтчөбө колхозникјасөан, сөльнорјасөан тащөм јүбөрјас:

1. Вөлі ез сорни колхозникјас пөвсөм Сталин јорт статтајас сөрті да ВКП(б) ЦК постановленнөб сөрті? Куцөм вөчисны колхозникјас да крөстана постановленнө.

2. Вуэкс-ө тијан колхоз вөзму артел выл устав вылө? Кымын морт лоис колхозын, вөліны-ез выл пырысјас, кымын морт петис, муј понда петөны. Куцөм скөт да мујда өтүвтөма, кызі муно ужалан өмбур өтүвтөм?

3. Кымын колхозник медасие кылөдчыны? Лөбны-оз ударнөј бригадајас, заводитисны-ез ордјысны?

4. Кызі колхоз лөбөдчө көчиг-гөриг кезлөб? Өм-ө тырмымөн көјдыс, көрым өвөјаслы, торјөдөма-ө колхозлы му да с.в.

5. Куцөм нөльчикјас өмөс колхозјас течан ужым? Колхоз пыщкын котыртөма-ө батрак да гөль крөстана группа? Кызі муно кулакјасөс топөдөм, өтдөртөм? Оз-ө өббөитны шөркодөдөм крөстанинөс мырдөн колхозө сујөмөн, кулакө пунктөмөн да с.в.

Гижөј, пөмөјас пөзө мөдөдны маркатөг.

Отв. редактор I. Оботуров

Батранјас, гөля олыс крөстана!

Төпографја бөстө велөдны выл ужалыөјасөс ЛЫСӨЛ ВЕЛӨДЧЫНЫ БОСТАН ПРАВИЛӨЈАС.

Төпографјаын, производство вылын, тавө МАЈ 5 ЛУНГАН Комі нөга лөзанин вөстө нөль төлысја курсјас наборчикјасөс да разборчикјасөс велөдөм могыс.

Курс вылө лөб бөстөма 25 мортөс 18 арөсөан 24 арөсөз, здоров јөзөс. Образованнө—быд велөдчыны пырыслөн мед вөлі велөдчөма еща вылө кујим во (нисшее образование). Колө саммыны гижны КОМИОН, мөчаа комөи лыддыны, төдны умноженнө таблица.

Курсантјасөн медвоц лөб бөстөма робочөј, батрак да гөль крөстана пөвсө.

Зајавленнөсө колө гижны пырны вөзјысысыслы асылы. Зајавленнөдын колө гижны: 1) нөм, вөч, ов; 2) чужан во; 3) образованнө; 4) куцөм социалн. положеннө (батрак, бедняк да с. в.); 5) здоров-ө; 6) адрес.

Зајавленнө сөтны: Сыктывкар, Комі нөга лөзанин.

Зајавленнөкөд өтщөц колө мөдөдны сөктөсөвөсан справка социалн. положеннө жылыс да докторсан, лөбө першалсан удостовереннө здоров лун жылыс.

Курсјас помалөм бөрын быд велөдчысөлы лөб договор сөрті ужавны еща вылө өтө во.

Курсантјаслы велөдчигөн Комі нөга лөзанин мынтө өтпенөјаа быд велөдчысөлы кыз шөјтөн төлыс. Патөрајас ог көсјөөј, лөб асылыс корөны.

Велөдчөм бөрын курсантјасөс лөб сујөма төпографјаса штатө, квалификатсја сөртөыс.

Профсојузјасөс, колхозјасөс, гөль крөстана да батрак группајасөс да комсомолөс корам өтсавны мөјанлы дорны вылө отрад комі робочөј классө.

Тајө курсјас бөрын нөшта лөбны курсјас, јүөртөм терјөн.

Комі нөга лөзанинын јуралыс I. Оботуров.

Төпографјаын јуралыс М. Щелкунов.